

DATUM 21 juni 2022
NUMMER UTSP-1039530041-1400

Domein LLO

BIJLAGE geen

ONDERWERP Schriftelijke vragen ex. Art 47 RvO aan het college van GS, gesteld door dhr. Dercksen van de PVV fractie betreffende het stikstofbeleid (d.d. 21-06-2022).

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Toelichting:

Wij stelden eerder vragen over het stikstofbeleid. Klaarblijkelijk waren die wat te ingewikkeld want op veel vragen kwamen slechts ontwijkende antwoorden. Wij krijgen sterk de indruk dat u onze vragen eigenlijk in het geheel niet wenst te beantwoorden.

Vandaar dat wij genoodzaakt zijn nieuwe en aanvullende vragen te stellen.

1. Wij vroegen naar VERIFIEERBARE data op basis waarvan de Gedeputeerde meent te moeten zeggen dat de natuur ongezond zou zijn. U heeft deze vraag niet beantwoord. Het rapport van de RLI bevat geen verifieerbare data van de ontwikkeling van flora en fauna in de afgelopen decennia, een periode waarin de stikstofemissies met 60% daalden. Het spreekt slechts over arbitraire al dan niet gehaalde doelen en afspraken. Wij vroegen naar data. Het spreekt over verlies van oorspronkelijke natuur (welke, van wanneer?), terwijl de enige natuur die Nederland had, de Noordzee was en die is in dit rapport buiten juist beschouwing gelaten. Wij vroegen naar data. Verder rept het rapport over verlies van natuur en biodiversiteit, maar de gevraagde data worden niet vermeld. Wel krijgt de landbouw van alle gesuggereerde ellende de schuld, maar dat wordt NIET met data onderbouwd. Wij herhalen onze vraag: op welke data baseert de Gedeputeerde zich als zij spreekt over ongezonde natuur.

2. De Gedeputeerde geeft aan dat de natuur de afgelopen decennia flink onder uitstoot van stikstof zou hebben geleden. Mogen wij de data die dat onderbouwen ontvangen? De biodiversiteit zou zijn afgenomen en verarmd? De Living Planet Index geeft aan hoe goed of hoe slecht het gaat met de natuur. Deze index vertoont een positieve trend. Hoe verhouden deze FEITEN zich met de afspraken van de Gedeputeerde? Wie van de twee liegt?

3. Welke factoren die invloed hebben op de aangelegde natuurgebieden in onze provincie naast stikstof spelen nog meer een rol en in welke mate? Hoe verhouden die zich tot de stikstof van agrariërs?

4. Wanneer acht de Gedeputeerde "natuur" (alles wat is ontstaan zonder menselijk ingrijpen) gezond? Ook deze vraag is niet beantwoord. Graag een antwoord.

Als het moet worden "hersteld", naar wanneer precies en waarom naar dat moment en is dat reëel in het dichtst bevolkte land ter wereld? Kunnen we dat moment democratisch bij meerderheid vaststellen? Zo nee, waarom niet?

5. In uw antwoord op vraag 3 schrijft u dat de Hart van de Heuvelrug-ecoducten naar behoren functioneren. Dat is opmerkelijk aangezien dat rapport juist aangeeft dat de provincie de effecten van het ecoduct Beukbergen NIET monitort, nog steeds volledig omheind is zodat er nog een doorgang

over CNA aangelegd moet worden en dat ook het gebied De Vlasakkers nog steeds volledig omheind is waardoor de Oostelijke en Westelijke route niet bij elkaar komen, hét doel van deze ecoducten. Juist deze twee ecoducten zijn binnen het project de verantwoordelijkheid van de provincie.

Hoe komt u tot uw conclusie?

6. Wie is er voor de inrichting van natuur (contradictio in terminis) "verantwoordelijk? Op basis waarvan wordt die ingericht? Op Kamp Zeist wordt deels ook "natuur gerealiseerd". Waarom laat men het gebied zichzelf niet ontwikkelen? Waarom laat men de natuur niet zijn gang gaan? Wie heeft bedacht om in dat bos weer een stukje heide te creëren dat ook nog moet worden onderhouden, hetgeen onnatuurlijk is, en waarom? Wat kost het aanleggen en onderhoud van deze heide ter grootte van een postzegel.

7. U negeerde vraag 4. De vraag was of natuur alleen als gezond wordt getypeerd als daar de gewenste plantjes groeien? Kan gezonde natuur (in de aangewezen natuurgebieden) bestaan uit vegetatie die niet stikstofarm is? Of is "natuur" alleen gezond als ze voldoen aan door ambtenaren aangemelde criteria?

8. Is het verstandig om heide aan te leggen naast een snelweg? De A28 is in 1985 geopend. Zijn er data beschikbaar hoe de naastgelegen Leusderheide er toen voor stond en hoe nu? In de middeleeuwen was de Leusderheide een oerbos. Gaan we daar de natuur herstellen? Waarom niet?

9. Waarom is de heide naast de snelweg, nog steeds heide? Wat zeggen de modelletjes daar over?

10. Bij antwoord 5, depositie van honden in "natuurgebieden", geeft u impliciet aan dat de informatie van het RIVM haaks staat op de aangegeven wetenschappelijke rapporten. Klopt dat?

In deze wetenschappelijke rapporten staat dat ook de emissie via de lucht van uitwerpselen van honden significant is. Onderschrijft u dat? Waarom niet?

In hetzelfde antwoord suggereert u dus dat hondenpoepemissie zich slechts zeer beperkt via de lucht verplaatst en dan alleen in een klein gebied eromheen. Hoe kan het dan, dat volgens de modelletjes van het RIVM dat stikstof van boeren zich over 25 kilometer zich verplaatsen? Klopt het dat de afstandsgrens door de politiek bepaald is en niet door het RIVM?

In hetzelfde antwoord geeft u aan dat de stikstof van hondenpoep uitspoelt naar de bodem. Volgens de minister en de RIVM-modelletjes hoopt echter de stikstof op in de bodem, in strijd met alle beschikbare wetenschap hierover. Wat is het nu: spoelt het uit of hoopt het op?

11. Bij vraag 6 geeft u aan dat de stikstofdeposities van dieren direct in de natuur beperkt is, maar dat van boeren via de lucht hoog. Vervolgens geeft u aan daar geen data over te hebben. Dus poepende koeien in een stal zijn binnen 25 kilometer via de lucht schadelijker voor natuur dan een toom ganzen die direct in de natuur hun ontlasting deponeren. Is dit serieus een uitgangspunt van beleid?

12. Hoe vaak zijn ganzen de afgelopen 5 jaar verjaagd uit "natuurgebieden" vanwege de stikstofdepositie?

13. Lokaal kan het verblijven van ganzen grote impact hebben zo vermeld het rapport van de WUR. In welke natuurgebieden in onze provincie verblijven ganzen en voor welke periodes? Is gemeten hoeveel stikstofdepositie dit oplevert? Gemeten is niet gemodelleerd.

14. U geeft aan dat u geen data heeft hoe de depositie van dieren direct in de natuur zich verhoudt tot deposities door menselijke activiteit via de lucht én dat het geen invloed heeft op het beleid. Daarmee bevestigt u expliciet dat u geen interesse heeft in de feiten en dat het een doelredenering betreft. Hoe kunt u als verantwoordelijk bestuurder zeggen: we weten niet hoe hoog de directe biogene depositie is, maar dat interesseert ons ook niet, we gaan boeren onteigenen?

15. Er zijn geen data beschikbaar van de bodemkwaliteit. Hoe kunt u dan in hemelsnaam meewerken aan dramatisch landelijk beleid? Bent u niet van mening dat die data eerst beschikbaar moeten komen alvorens beleid wordt uitgerold? Zo nee waarom niet?

16. U meent dat bodemonderzoek alleen interessant zou zijn op zandgronden omdat daar geen buffering aanwezig is. Op andere grondsoorten zou dat wel het geval zijn. Heeft u een overzicht op welke bodemsoort in welke mate buffering plaatsvindt en hoeveel uitspoeling. Is dat niet moeilijk om vast te stellen als we geen bodemonderzoek doen en geen data (of nulmeting) hebben?

17. U meent te kunnen meten hoeveel stikstof in de bodem zit aan gezien u “meet” via de vegetatie: u kijkt welke plantjes er groeien. U meent toch niet serieus dat stikstof de enige variabele is die de vegetatie bepaalt? Kent u het voorbeeld van een boer in Gelderland waarbij stikstofarme plantjes begonnen te groeien naast zijn stal, om vervolgens de mededeling van de overheid te krijgen dat zijn stal dicht moest vanwege diezelfde stikstofarme plantjes? Hoe verhoudt zich dat tot het meten van stikstof via vegetatie?

18. U geeft aan dat stikstofdepositie (waarvan we dus niet weten hoeveel en door wie, omdat we het niet meten) aanleiding zijn voor lage pH-waardes van de bodem en dat dit aanleiding geeft tot grote problemen zoals gebroken pootjes bij vogels.

Alterra schreef echter: 'Afvoer van stamhout en tak- en top hout leidt tot een afvoer van daarin aanwezige voor planten en dieren belangrijke voedingsstoffen. Doordat in Nederland stikstof in relatief ruime mate aanwezig is door depositie, kan afvoer van voedingsstoffen de verhouding van stikstof met de andere voedingsstoffen, zoals fosfor en magnesium, in onbalans brengen. Fosfor komt, eenmaal afgevoerd, maar langzaam opnieuw beschikbaar, terwijl stikstof door de depositie relatief snel aangevuld wordt. Iets dergelijks wordt geconstateerd bij heideterreinen, waar bepaalde plantensoorten en vooral grotere insecten in aantal achteruit gaan'. (Bron: [Aanzet voor een Adviesstelsel voor oogst uit het bos](#), Alterra, 2014).

Onderschrijft u de stelling van Alterra, dat het afvoeren van sprokkelhout (ten behoeve van biomassa!) bijdraagt aan verzuurde bodemkwaliteit en dat u door dat gegeven weg te laten meewerkt aan het stigmatiseren van agrariërs? Is derhalve biomassa een medeoorzaak van de gebroken pootjes bij vogels? Zo ja, waarom wordt dat niet gecommuniceerd?

19. Ook vraag 10 heeft u niet beantwoord. U verwees naar eerdere antwoorden uit 2020. Echter, u gaf toen geen antwoord, maar verwees naar de commissie Hordijk en weigerde deze eenvoudige vragen te beantwoorden. De commissie Hordijk adviseerde om te gaan meten en gaf aan dat voor vergunningverlening het AERIUS-model ongeschikt was. Daarmee zijn de schaarse feitelijke depositiemetingen belangrijker dan ooit geworden. Wij zijn dan ook genoodzaakt deze te herhalen: Uit zowel dit onderzoek van de WUR: <https://edepot.wur.nl/328849> als dit Deense onderzoek https://www.pigbusiness.nl/site/assets/files/0/03/77/902/sommer_biomonitors_1988_2.pdf waarbij in beide gevallen wel de feitelijke depositie is gemeten, blijkt dat de verspreiding van stikstof door agrariërs zeer beperkt is. Bij heel grote stallen slechts een paar honderd meter. Ook korstmosonderzoek bewijst deze stelling. Onderschrijft u deze wetenschappelijke onderzoeken? Zo nee, op basis waarvan niet? Kunt u ze wetenschappelijk weerleggen?

20. Het is verbazingwekkend dat u zelf geen waardeoordeel wenst te geven aan de volstrekt ongelofwaardige wijziging van de behandeling van de emissies over volstrekt willekeurige afstanden. Acht u het geloofwaardig en moreel verantwoord om (wan)beleid te faciliteren, dat zo diep ingrijpt op levens van talloze boeren, gemeenschappen en ons landschap, gebaseerd op modellen die van de ene op de andere dag totaal verschillende uitgangspunten geeft? Voelt u zich niet moreel verantwoord naar de Utrechtse samenleving om u te committeren aan de feitelijke metingen uit de vorige vraag, in plaats van de modellen van RIVM en TNO die klaarblijkelijk (los van de 100% onbetrouwbaarheid) van de ene op de andere dag gewoon op zijn kop kunnen worden gezet? Dit nog even los van het gegeven dat het ministerie die afstandsgrens aan het RIVM heeft opgedrongen.

21. Denkt u met onze fractie dat elke juridische casus om boeren aan te spreken op hun emissies en niet op de deposities die daar het gevolg van zijn, maar op rammelende niet gevalideerde modellen, waarvan nota bene de opstellers van mening zijn dat ze 100% onbetrouwbaar zijn, buitengewoon

zwak is? Zo nee, waarom niet? Wie is er juridisch aansprakelijk, de provincie of het Rijk? Heeft u het Rijk reeds voor de gevolgen aansprakelijk gesteld? Zo nee, waarom niet?

22. U geeft aan dat de modellen gevalideerd worden. Dat zijn echter wederom luchtmetingen. Luchtmetingen valideren met luchtmetingen. Wat hebben wij daaraan als de depositie van belang is?

23. Er is nooit depositie gemeten op 25 kilometer van noch automobilisten, noch van agrariërs. Daarnaast gaf de commissie aan dat deze luchtmetingen die er wel zijn **niet** geschikt zijn voor vergunningverlening, dus beleid op lokaal individueel niveau. Bent u het met ons eens dat wat het kabinet nu van de provincies verlangd in de categorie lokaal, vergunningverlening, valt? Van u wordt namelijk verwacht boeren weg te jagen op basis van hun lokale niet gemeten depositie.

24. Waardeert u de modellen, die qua impact van de ene op de andere dag wijzigen van 5 kilometer verspreiding naar 25 kilometer verspreiding, hoger dan feitelijke depositiemetingen. Bent u bereid om het beleid aan te passen als feitelijke depositiemetingen aangeven als blijkt dat agrariërs in (veel) mindere mate bijdragen aan stikstofbelasting van aangelegde natuur?

25. Wat als de natuur helemaal niet “hersteld” nadat de economie verwoest is? In hoeverre heeft u zekerheid dat natuur “hersteld”? Waaraan kunnen wij dat afmeten?

26. U geeft aan dat de door ons opgegeven data van vraag 16 betrekking zouden hebben op alle habitattypen van Europa. Dat is onjuist. Het betreft de datasets bij het aanmelden van de Natura2000-gebieden in 2004 en een update van 2018!! Onderschrijft u nu dat het beter gaat met de natuur op basis van de data? Zo nee waarom rapporteert LNV dat dan wel aan Brussel? Wat voor een invloed heeft dat op uw beleid nu u klaarblijkelijk voor het eerst data tot u krijgt?

27. U geeft aan dat de WUR heeft aangegeven dat de belangrijkste drukfactoren op de natuur tegenwoordig (??) onder andere stikstofdepositie zou zijn. Heeft de WUR wel feitelijke meetgegevens van stikstofdepositie? Zo ja, mogen wij die dan ontvangen? Of betreft het ook hier weer luchtmetingen?

28. In datzelfde antwoord op dit rapport van de WUR verzweg u dat zowel verstedelijking (massa-immigratie) alsook de energietransitie voor tal van habitattypen schadelijk zijn. Waarom?

29. Uit WOB-stukken blijkt dat ook het ministerie erkent dat er met dit model nauwelijks een juridische basis is voor beleid. Wel werd er een narratief bedacht. Men moest vooral vertrouwen uitstralen in het model waarvan men weet dat het niet geschikt is voor de provincies om vergunningen te verstrekken of te weigeren. Uit de WOB-stukken blijkt dat het ministerie erkent dat er met het model schijnnaauwkeurigheid is opgebouwd. Hoe taxeert u uw juridische positie als op straat ligt dat de overheid manipuleert en aangeeft dat het model ongeschikt is?

30. Het RIVM zegt dat die wisselende afstandsgrenzen beleidskeuzes zijn. Die komen niet van het RIVM maar van ambtenaren. Dat is dus geen wetenschap. Onderschrijft u dat? Hoe kunt u op basis van deze puinhoop nog vergunningen verstrekken?

31. Waaruit blijkt dat de Duitse natuur onder druk staat hetgeen u suggereert? Waarom roeit de Duitse overheid dan niet alle boeren uit? Volgens de rapportages van Duitsland aan Brussel ontwikkelt de heide direct aan de andere zijde van de grens zich **gunstig**. Hoe kan het dat het aantal drukfactoren die Duitsland opgeeft veel diverser dan in Nederland. Hebben in Nederland bijvoorbeeld logistiek, sport, recreatie, toerisme in Nederland geen invloed en in Duitsland wel? Hoe kan dat?

32. Drempelwaardes die honderden keren hoger liggen dan bij ons zijn dus ook in lijn met het Europees recht. Waarom dringt u er niet bij het kabinet op aan om deze administratieve oplossing te kiezen? Op de “natuur” heeft het geen enkele invloed. In ieder geval niet in Duitsland.

33. U geeft aan dat er nooit rekening is gehouden met denitrificatie bij het CBS, zodat daardoor er geen verschillen in overschotten zouden kunnen zijn opgetreden. Is er wetenschappelijk bewijs dat denitrificatie altijd in een lineair patroon plaats vindt? Zo ja, graag ontvangen wij die informatie. Zo nee, herroep deze stelling. Hoe kan je overschotten berekenen met modellen als je denitrificatie negeert? Waarom zit dat niet in de modellen?

34. U meent dat de modellen niet altijd in het nadeel van de boeren uitvallen. Heeft u dan een verklaring waarom biomassacentrales niet in de modellen zit? Bent u het met ons eens, zoals de heer Hordijk aangaf, dat het model geen wetenschappelijk model is, maar door de overheid, ambtenaren gepromoot model. Is dat wellicht de reden dat de door diezelfde overheid gepromote biomassacentrales in alle ellende die ze veroorzaken, in deze casus dus stikstof, genegeerd worden?

35. Als u de 100% onzekerheid van de RIVM-modellen onderschrijft, wordt het dan geen tijd voor een systeem dat betrouwbaar is en wel voordat beleid wordt uitgerold? Zo nee waarom niet?

36. U geeft aan dat de modellen "fit for use" zijn. Bent u het ons eens dat dit een onjuiste stelling is? De modellen zouden geschikt zijn voor beleid, daar waar het de landelijke stikstofbelasting betreft, maar zeker niet voor lokaal niveau waarop de provincie acteert. Kunt u bevestigen dat, zoals de commissie waar u naar verwijst heeft bevestigd, dat het voor lokaal gebruik en dus voor vergunningverlening ONGESCHIKT is. Waarom suggereert u dat het voor provinciaal beleid geschikt zou zijn?

37. Wat bedoelt u met "ze zijn niet 1 op 1 openbaar" daar waar het over NDFG-gegevens gaat. Ze zijn openbaar of ze zijn niet openbaar. Zijn de NDFG-gegevens openbaar? Waarom niet? Wat wil de overheid verborgen houden?

38. Bent u bereid bij het ministerie te bepleiten de data onmiddellijk vrij te geven zodat iedereen deze data tot zich kan nemen en daar wetenschappelijke conclusies aan kan verbinden? Of handelt de overheid net als de WUR, toen wetenschappers de ammoniakdata opvroegen maar deze met allerlei smoezen en leugens weigerde te verstrekken? Dit is klaarblijkelijk de mores in de wetenschap en bij de overheid.

39. Wat is de reden dat de NDFG gegevens nu niet openbaar zijn, maar over een aantal jaar wel? Is dat omdat dan de boeren al zijn weggevaagd?

40. Is er op de natuurkaarten stikstofgevoelige natuur "bijgeplust" (toegevoegd) in de provincie Utrecht in de afgelopen 10 jaar? Zo ja kunt u dat inzichtelijk maken? Heeft de provincie Utrecht daarin een rol (gehad) Zo ja, welke?

41. Sommige natuurkaarten zijn niet in overeenstemming met de feitelijke situatie. Die natuurkaarten worden dan ook niet geactualiseerd aangezien men dan volgens de minister juridische problemen zou kunnen verwachten. Wijkt de feitelijke situatie van de "natuurgebieden" in de provincie Utrecht af van de natuurkaarten? Is daar zicht op? Hoe wordt dat feitelijk gecontroleerd en gerapporteerd?

42. Is het niet bizar dat wanneer het over broeikasgassen gaat gekeken wordt naar lachgas, waarbij nadrukkelijk naar de boer wordt verwezen, maar als het over stikstofoverschotten gaat de denitrificatie (waarbij lachgas vrij komt) buiten beschouwing wordt gelaten. Is dit niet het bewijs dat de overheid het vooral op de agrariër gemunt heeft?

Namens de Partij voor de Vrijheid-fractie provincie Utrecht en hoogachtend,

R. Dercksen